

Verslag Dorpessessie Sociaal Economische
Vitaliteit
25 april 2019

Wonen en leven

Welke kansen op het gebied van 'wonen en leven' zien jullie?

Persoonlijk

zwaar verkeer door Wierum irt leefbaarheid
Zorgvoorzieningen / loket dichtbij in dorp
ML
WOZ aangepast aan de situatie
woningen levensbestendig maken - langer
thuiswonen
woning energie neutraal
vrijwilligers zijn overbelast
Voorzieningen goed, goede zorg, thuiszorg
Voorzieningen dichtbij voor dorpsbewoners
ML
Voldoende zorg
voldoende woningen voor starters en
ouderen
Vervoer voor kinderen naar de basis school
verkeersveiligheid vereteren
Verduurzaming eigen woning.
veilige huizen
transitiefonds
toegankelijk maken van de dijken.
thuiszorg anders organiseren - voorbeeld
Scandinavië. Zelfde zorg, efficiënter
snelheid autoverkeer irt veiligheid
schoolkinderen op de fiets
rust en ruimte is groot goed
rust en ruimte
particuliere besteding van de gelden
(mensen in het gebied moeten er beter van
worden)
openbaar vervoer verbeteren
op peil houden voorzieningen niveau
Ontzorging van schadeloosstelling:
nulmeting moet goed geregeld worden en
kosteloos
ondersteunen van verenigingen; die hebben
te weinig vrijwilligers en kader
ondersteunen van particuliere initiatieven,
zoals Theaterkerk in Nes.
meer fietspaden
mantelzorg ondersteunen
levensloopwoningen

Kwalitatief hoogwaardige woningen en
voorzieningen realiseren, voor westerlingen
die hier komen wonen B
kleuterschool in het dorp als de afstand tot
de basisschool te groot wordt
kinderen moeten grotere afstanden afleggen
- vervoer kan beter geregeld worden
kavels voor jongeren (koopwoning)
kans dat kinderen een woning in het dorp
Holwerd kunnen kopen
investeren in isoleren/verduurzamen
groen in de leefomgeving
Goede bereikbaarheid ML
Glasvezel + mobiele telefonie: Nauwelijks
bereik maar betalen wel.
Geschikte levensloopbestendige woningen
voor eigen mensen ML
Gelijk een bedrag voor elke woning
er zijn te weinig huisartsen,
fysiotherapeuten etc.
dorpen met elkaar verbinden
DOM project, zoals DOM 1.0, dus met
financiële middelen. In combi met
energietransitie
Compensatie woning op basis van de WOZ
waarde
bouwkavels
betere werkgelegenheid
betere verbindingen (openbaar) ook
richting NS ,plus betere aansluiting.
bereikbaarheid en veiligheid. goede
fietspaden. ook goed voor recreatie
toerisme
belasting verlagen op energie voor
betrokken dorpen Ternaard en Wierum
belasting op energie sparen voor evt.
mogelijke schade later
Behoud van rust en ruimtelijk:
Behoud van dorpshuis: Leefbaarheid,
cultuur, samenhang van het dorp
aandacht voor de kleinere dorpen - deze
moeten gehoord blijven

Voor het dorp

Zorgloket in dorp ML
werkgelegenheid in het dorp
Waterstof installatie op bietenplaats
Water moet tot aan de dijk blijven komen
Wandel/fiets vriendelijk maken van de waddendijk
waar geen basisschool investeren in taxivervoer of busjes voor vervoer leerlingen
verplaatsbare seniorenwoningen in hofjes
verkotting woningen als bedreiging...leefbaarheid; opknappen woningen is in het belang van alle inwoners
Verkeersveiligheid en wandelpaden in de dorpen. B ML
Subsidie aanvragen gemakkelijker beschikbaar maken om aan te vragen (niet allerlei potjes)
school in Wierum
rondweg om Wierum voor met name het landbouwverkeer
realiseren haventje Wierum
realiseren haven Niawier
pier bij Wierum
per dorp een elektrische auto
Parkeerplekken
Ook Wierumers hebben interesse in goede ouderenvoorziening dichtbij, bv. Ternaard
Onderhoud voor het dorps huis
Nije Spiker in Ternaard: Ouderen moeten in de eigen dorp/streek kunnen blijven
Nieuwe vormen van windenergie
nieuwe ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van het dorpse karakter
nieuwe hogere windturbines plaatsen (vervangen van bestaande), levert meer energie; samen in participeren; netverzwaring
museum over historie van Wierum
Meer bankjes op de dijk
Maak van de pier een studie object voor onderhoudsplannen.
Levensbestendig wonen
investeren in de Spiker, ouderenzorg
investeren in buurtzorg, op locatie
instandhouding van culturele voorzieningen
in vissersdorp zijn veel kleine woningen; investeren in betere en betaalbare woningen
Hek om de kerk
haventje terug, getijdenbad, geeft een boost voor het dorp. = leefbaarheid. Uitgangspunt wat het gebied heeft te bieden.
Groot onderhoud van dorpshuizen ondersteunen
Grasbetonkeien naast alle wegen in de streek. Verbeteren wegverhardingen
goede sportvoorzieningen in de buurt, kwalitatief goed
glasvezel versneld aanleggen
glasvezel
Eigen pier in de zee, garant staan voor onderhoud (NAM)
drive-in bioscoop,
Dorpsbudget voor onderhoud beheer ML
Dorpsbudget voor leuke dingen, B ML
de pier - onderhoud in het kader van Sense of Place
Centrale opslag van energie
bestrating van Wierum opnemen zodat je met je rollator / kinderwagen er overheen kunt
Behoud en verbeteren openbaar vervoer Ternaard, Wierum. Meer rechtstreeks naar Dokkum

behoefte en investeren in sociale huurwoningen
Andere woonvormen, in de bestaande gebouwen (bijvoorbeeld oude school)

Voor de streek

zorg voor positieve projecten, hopelijk trekken projecten als Holwerd aan Zee ook weer mensen aan en zorgt voor werkgelegenheid. Maar kijk hierbij ook naar de bestendigheid

Zoetwater management

weer extra middelen naar de DOM's om ook in de particuliere woningvoorraad te kunnen investeren

voorbeeld Anjum, flexibele= bouwen van mfa dat daarna geschikt is voor woningen

vervoersmogelijkheden kleinschalig

spreiding van sportvoorzieningen, elk dorp een eigen specialiteit

samenwerking tussen sportclubs

opvaarten weer in ere herstellen en met elkaar verbinden

ontziling

meer toerisme trekken

meer natuur

meer mogelijkheden voor recreatief gebruik rondom de dijk, waterschap is daarbij een dijk

Meer mogelijkheden in de streek voor het brengen van afval van toeristen. Nu ligt het achter de dijk.

meer handhaven op bereikbaar houden van de omgeving

kijk naar mogelijkheden waardoor mensen minder lasten hebben, windmolens, zonnepanelen, isolatie met subsidie,.....

investeer hierbij in het netwerk

kansen liggen in de samenleving -> we moeten interregionale voorzieningen opzetten en het samen doen

isolatiemaatregelen

investeer op een manier die past bij de woningen (kleine woningen, relativiteit)

instandhouden van dorpshuizen

Goede fietsverbinding irt landbouwverkeer B ML

Goede busverbindingen op piekmomenten. B ML

goede bereikbaarheid

Goed onderwijs op redelijke afstand. B ML

Fietspaden recreatief, goede fietsverbinding voor schoolkinderen

Energie neutrale dorpen of liefst de hele streek.

Deeltaxi's voor het dorp

De regio toeristischer maken

beter openbaar vervoer

belastingverlaging

behoud Sionsberg

Aanpak verpauperde woningen: Dorpen worden onaantrekkelijk van dergelijke woningen.

aan-huis-gebonden-bedrijven en beroepen meer mogelijk maken

Voor Fryslân

Vervanging van de windmolens door modernere.

Verbeteren opvaarten: varen, biodiversiteit, waterberging

toriumcentrale, super lichte kerncentrale bouwen in de Kollumerwaard

Stimuleren behoud geef Frysk. Jeugd

Op de kaart zetten bij de rest van Nederland hoe gezond het hier wonen en verblijven is

Natuur ontwikkeling in de kwelders.

kansen voor het gebied wat er last van heeft

je moet kijken naar een toekomstperspectief bijvoorbeeld in werkgelegenheid, open weer afdelingen van ministerie in de provincie

instandhouding Friese taal
 goed openbaar vervoer voor de gehele provincie
 Dorpen vitaal houden, ambassadeurs voor eigen dorp, positief ML
 Dag-recreatieve mogelijkheden

Bepalen meest kansrijke/belangrijke ideeën

Kansen	
Persoonlijk	DOM 1.0 : budget voor investeren in duurzaamheid woningen + opknappen oude panden kwaliteit van het dorp in stand houden en levert werk aan lokale bedrijven
	bouwkavels : er moet de mogelijkheid blijven, ook in kleine dorpen, om nieuwe, duurzame woningen te realiseren. belangrijk: betaalbare kavels
	behoud dorps huis: belangrijk voor sociale contacten en leefbaarheid dorp
	energiebelasting verlagen voor inwoners Ternaard en Wierum e.o. Deze inwoners hebben de lasten van mogelijke gaswinning in het gebied
	Vervoer voor leerlingen in dorpen waar geen basisschool meer is. Niet iedereen heeft eigen vervoer en het is een opgave voor ouders die werken. Op deze wijze behoud je mogelijk mensen in het dorp met kinderen
	transitiefonds, maar dan vooral op individueel niveau, om te voorkomen dat veel geld in de algemene middelen verdwijnen met als doel om woningen gasloos te krijgen door betere isolatie en andere energievoorziening
	woningen voor starters, omdat daar nu gebrek aan is
	Zorgvoorziening voor ouderen - belangrijk dat ouderen kunnen blijven wonen waar hun wortels liggen. Is morele verplichting. Hangt samen met levensloopbestendig maken van de woningen. Versterkt ook de sociale samenhang - ouderen kunnen bestuursfuncties bij verenigingen vervullen. Jongeren rol bij de zorg - biedt werkgelegenheid en dan blijven ze wonen in het dorp
	levensloopbestendig maken van woningen - mensen worden steeds ouder en moeten thuis blijven wonen en daarbij ook de huiszorg goed georganiseerd
	Woningen verduurzamen - alle woningen nul op de meter. Energie besparing, milieu en dan hoeft er niet naar gas geboord te worden
	Digitale infrastructuur moet worden gerealiseerd - om de sociale leefbaarheid in standhouden. Alles gaat digitaal.
	Glasvezel + goede bereikbaarheid mobiele telefonie: er is nu geen glasvezel en de mobiele telefoon heeft in Wierum slechte bereikbaarheid
	Dat ouderen in eigen dorp kunnen blijven wonen. Er zijn nu onvoldoende levensloop bestendige woningen. Daarbij hoort ook een goede verbinding. Ontmoetingsruimten. Fondsvorming voor instandhouding voorzieningen. Dorps huis. Sport.
Zorg in de regio moet op peil blijven. Net als het ziekenhuis in Dokkum.	
Voor dorp	Eigen pier in Wierum: Nam staat garant voor onderhoud. Kunnen bewoners zelf van genieten

Kansen

Nije Spiker in Ternaard: ouderen moeten in eigen dorp kunnen blijven, ook ouderen uit de dorpen nabij Ternaard

Dorpsbudget voor besturen Dorpsbelangen: voor leuke initiatieven van onderop.
Creëert saamhorigheid

Glasvezel aanleggen, zodat iedereen in dit gebied ervan profiteren kan.
Bevordert thuiswerken etc.

goede sportvoorzieningen in de buurt
Sport verbreedert en bewegen is gezond

glasvezel, omdat daarmee nieuwe werkgelegenheid kan worden aangetrokken

museum en een haven, om de visserij van Wierum beter in kaart te brengen en daarmee toerisme aan te wakkeren

inrichting van de openbare ruimte van Wierum opknappen, om met plezier in het dorp te kunnen blijven wonen

Behoud van dorps huis en ondersteuning van culturele initiatieven en verenigingsleven

Sense of Place - realisatie De Kromme Horne en onderhoud

Vervoer organiseren in en instandhouden voor kinderen naar de scholen

Mogelijkheden voor nieuwbouw voor particulier en huur

De openbare ruimte beter op orde
(onderhoud/parkeervoorzieningen/toegangswegen naar dorpen). Voor leefbaarheid in het dorp

Veilige bereikbaarheid. Goede fietspaden. Grasbetonkeien naast de wegen.
Goede wegen. Goede verbinding naar de scholen.

Nije Spiker in Ternaard: Ouderen moeten in eigen dorp/streek kunnen blijven wonen

Dorpenfonds voor de dorpen in de streek. Voor nu en in de toekomst. Geld moet terechtkomen in de streek waar het gas wordt gewonnen. Specifiek Ternaard en Wierum.

Dorpen energieneutraal.

Voor streek

behoud Sionsberg
Belangrijke zorg dichtbij in de buurt is belangrijk. Spoedeisende hulp bv.

goed onderwijs op redelijke afstand

regio toeristischer maken: meer pr maken voor dit gebied

extra middelen naar de DOMs, want er is naast procesgeld ook geld nodig om echt wat te kunnen doen

behoud Sionsberg, om de zorg in de regio op niveau te houden

Natuurbehoud (tegengaan raaigras)

Perspectieven voor jongeren om te kunnen blijven wonen in dorp (woningen, onderwijs)

Kansen	
	Extra middelen voor de DOMs. DOM 1.0 - investeren!
	Digitale ontsluiting
	Openbaar vervoer en bereikbaarheid - voor kinderen en ouderen die niet zelf over vervoer beschikken
	Recreatief gebruik van de Waddendijk moet mogelijk zijn. Is niet alleen voor de leefbaarheid van het gebied maar ook voor de economie. Ook voor de kinderen om er te kunnen spelen, strandje bij de kwelders.
	Zorg goed bereikbaar en dichtbij. In de straal van 5 t/m 10 km de zorg organiseren, nu moeten mensen naar Dokkum.
	Veilige fietspaden naar scholen. Toeristische fietspaden door de streek.
	Zoetwatermanagement ter voorkoming van verzilting, waterberging.
Voor Fryslân	instandhouden Friese taal, omdat daardoor de eigenheid en identiteit van regio en bewoners wordt behouden
	verbeteren opvaarten, omdat daardoor de recreatie wordt bevorderd
	Beter verkopen van het Wad, het Lauwersgebied - met Dark Sky. Zijn 'merken'.
	Cultuur - natuur - rust en ruimte zijn onze sterke punten - dit uitnutten om toeristen te trekken. Versterkt de kleinschalige toeristische ondernemers.
	Snelle spoor verbinding richting randstad. Vanuit dit gebied, ook de randstad bereikbaar maken. Dat kunnen mensen hier ook komen wonen en werken in de randstad wanneer de spoorverbindingen goed zijn.
	Meer aandacht voor Unesco Waddengebied, eerlijke verdeling over het totale waddengebied. Voor de leefbaarheid en daarmee ook de economie en toerisme.

Selectie belangrijkste kansen

Keuze	Aantal	Percentage
transitiefonds, maar dan vooral op individueel niveau, om te voorkomen dat veel geld in de algemene middelen verdwijnen met als doel om woningen gasloos te krijgen door betere isolatie en andere energievoorziening	3	75%
Zorgvoorziening voor ouderen - belangrijk dat ouderen kunnen blijven wonen waar hun wortels liggen. Is morele verplichting. Hangt samen met levensloopbestendig maken van de woningen. Versterkt ook de sociale samenhang - ouderen kunnen bestuursfuncties bij verenigingen vervullen. Jongeren rol bij de zorg - biedt werkgelegenheid en dan blijven ze wonen in het dorp	3	75%
behoud dorps huis: belangrijk voor sociale contacten en leefbaarheid dorp	2	50%
energiebelasting verlagen voor inwoners Ternaard en Wierum e.o. Deze inwoners hebben de lasten van mogelijke gaswinning in het gebied	2	50%

Keuze	Aantal	Percentage
Woningen verduurzamen - alle woningen nul op de meter. Energie besparing, milieu en dan hoeft er niet naar gas geboord te worden	2	50%
Glasvezel + goede bereikbaarheid mobiele telefonie: er is nu geen glasvezel en de mobiele telefoon heeft in Wierum slechte bereikbaarheid	2	50%
Zorg in de regio moet op peil blijven. Net als het ziekenhuis in Dokkum.	2	50%
DOM 1.0 : budget voor investeren in duurzaamheid woningen + opknappen oude panden kwaliteit van het dorp in stand houden en levert werk aan lokale bedrijven	1	25%
bouwkavels : er moet de mogelijkheid blijven, ook in kleine dorpen, om nieuwe, duurzame woningen te realiseren belangrijk: betaalbare kavels	1	25%
Vervoer voor leerlingen in dorpen waar geen basisschool meer is. Niet iedereen heeft eigen vervoer en het is een opgave voor ouders die werken. Op deze wijze behoud je mogelijk mensen in het dorp met kinderen	1	25%
woningen voor starters, omdat daar nu gebrek aan is	1	25%
levensloopbestendig maken van woningen - mensen worden steeds ouder en moeten thuis blijven wonen en daarbij ook de huiszorg goed georganiseerd	1	25%
Digitale infrastructuur moet worden gerealiseerd - om de sociale leefbaarheid in standhouden. Alles gaat digitaal.	1	25%
Dat ouderen in eigen dorp kunnen blijven wonen. Er zijn nu onvoldoende levensloop bestendige woningen. Daarbij hoort ook een goede verbinding. Ontmoetingsruimten. Fondsvorming voor instandhouding voorzieningen. Dorpshuis. Sport.	1	25%

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgvoorziening voor ouderen - belangrijk dat ouderen kunnen blijven wonen waar hun wortels liggen. Is morele verplichting. Hangt samen met levensloopbestendig maken van de woningen. Versterkt ook de sociale samenhang - ouderen kunnen bestuursfuncties bij verenigingen vervullen. Jongeren rol bij zorg - biedt werkgelegenheid en dan blijven ze wonen in het dorp 	samenhang
<ul style="list-style-type: none"> - DOM 1.0 : budget voor investeren in duurzaamheid woningen + opknappen oude panden kwaliteit van het dorp in stand houden en levert werk aan lokale bedrijven - bouwkavels : er moet de mogelijkheid blijven, ook in kleine dorpen, om nieuwe, duurzame woningen te realiseren - behoud dorpshuis: belangrijk voor sociale contacten en leefbaarheid dorp - energiebelasting verlagen voor inwoners Ternaard en Wierum e.o. 	leefbaarheid verbeteren in de regio

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - Transitiefonds, maar dan vooral op individueel niveau, om te voorkomen dat veel geld in de algemene middelen verdwijnen met als doel om woningen gasloos te krijgen door betere isolatie en andere energievoorziening - Woningen voor starters, omdat daar nu gebrek aan is - Zorgvoorziening voor ouderen - belangrijk dat ouderen kunnen blijven wonen waar hun wortels liggen. Is morele verplichting. Hangt samen met levensloopbestendig maken van de woningen. Versterkt ook de sociale samenhang - ouderen kunnen bestuursfuncties bij verenigingen vervullen. Jongeren rol bij de zorg - biedt werkgelegenheid en dan blijven ze wonen in het dorp - Woningen verduurzamen - alle woningen nul op de meter. Energie besparing, milieu en dan hoeft er niet naar gas geboord te worden - Glasvezel + goede bereikbaarheid mobiele telefonie: er is nu geen glasvezel en de mobiele telefoon heeft in Wierum slechte bereikbaarheid - Zorg in de regio moet op peil blijven. Net als het ziekenhuis in Dokkum. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Transitiefonds, maar dan vooral op individueel niveau, om te voorkomen dat veel geld in de algemene middelen verdwijnen met als doel om woningen gasloos te krijgen door betere isolatie en andere energievoorziening. - Levensloopbestendig maken van woningen - mensen worden steeds ouder en moeten thuis blijven wonen en daarbij ook huiszorg goed georganiseerd - Woningen verduurzamen - alle woningen nul op de meter. Energie besparing, milieu en dan hoeft er niet naar gas geboord te worden - Digitale infrastructuur moet worden gerealiseerd - om de sociale leefbaarheid in standhouden. Alles gaat digitaal. 	<p>Mensen kunnen dan beter en betaalbaar (nul op de meter) blijven wonen in het eigen dorp. Voor jongere gezinnen is het blijft het aantrekkelijk om hier te blijven wonen met thuiswerken.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Behoud dorps huis: belangrijk voor sociale contacten en leefbaarheid dorp - Energiebelasting verlagen voor inwoners Ternaard en Wierum e.o. - Vervoer voor leerlingen in dorpen waar geen basisschool meer is. Niet iedereen heeft eigen vervoer en het is een opgave voor ouders die werken. Op deze wijze behoud je mogelijk mensen in het dorp met kinderen - Transitiefonds, maar dan vooral op individueel niveau, om te voorkomen dat veel geld in de algemene middelen verdwijnen met als doel om woningen gasloos te krijgen door betere isolatie en andere energievoorziening - Zorgvoorziening voor ouderen - belangrijk dat ouderen kunnen blijven wonen waar hun wortels liggen. Is morele verplichting. Hangt samen met levensloopbestendig maken van de woningen. Versterkt ook de sociale samenhang - ouderen kunnen bestuursfuncties bij verenigingen vervullen. Jongeren rol bij de zorg - biedt werkgelegenheid en dan blijven ze wonen in het dorp 	<p>De voorzieningen moeten in de dorpen blijven. Niet alles naar Dokkum verplaatsen.</p>

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - Glasvezel + goede bereikbaarheid mobiele telefonie: er is nu geen glasvezel en de mobiele telefoon heeft in Wierum slechte bereikbaarheid - Dat ouderen in eigen dorp kunnen blijven wonen. Er zijn nu onvoldoende levensloop bestendige woningen. Daarbij hoort ook een goede verbinding. Ontmoetingsruimten. Fondsvorming voor instandhouding voorzieningen. Dorpshuis. Sport. - Zorg in de regio moet op peil blijven. Net als het ziekenhuis in Dokkum. 	

Ideeën voor het dorp

Keuze	Aantal	Percentage
Sense of Place - realisatie De Kromme Horne en onderhoud	3	75%
Nije Spiker in Ternaard: ouderen moeten in eigen dorp kunnen blijven wonen	2	50%
Vervoer organiseren in en instandhouden voor kinderen naar de scholen	2	50%
Dorpen energieneutraal.	2	50%
Eigen pier in Wierum: Nam staat garant voor onderhoud.	1	25%
Dorpsbudget voor besturen Dorpsbelangen: voor leuke initiatieven van dorp	1	25%
goede sportvoorzieningen in de buurt	1	25%
glasvezel, omdat daarmee nieuwe werkgelegenheid kan worden aangetrokken	1	25%
Museum en een haven, om de visserij van Wierum beter in kaart te brengen en daarmee toerisme aan te wakkeren	1	25%
Behoud van dorpshuis en ondersteuning van culturele initiatieven en verenigingsleven	1	25%
De openbare ruimte beter op orde (onderhoud/parkeervoorzieningen/ toegangswegen naar dorpen). Voor leefbaarheid in het dorp	1	25%
Glasvezel aanleggen, zodat iedereen in dit gebied ervan profiteren kan.	0	0%
inrichting van de openbare ruimte van Wierum opknappen, om met plezier in dorp te blijven wonen	0	0%
Mogelijkheden voor nieuwbouw voor particulier en huur	0	0%
Veilige bereikbaarheid. Goede fietspaden. Grasbetonkeien...	0	0%
Nije Spiker in Ternaard: Ouderen moeten in eigen dorp/streek...	0	0%
Dorpenfonds voor de dorpen in de streek. Voor nu en in de...	0	0%

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - Dorpsbudget voor besturen Dorpsbelangen: voor leuke initiatieven van onderop. 	Dorpenbudget als extra. Dan moet de gemeente zich niet terugtrekken. Moet een extra zijn.
<ul style="list-style-type: none"> - Nije Spiker in Ternaard: ouderen moeten in eigen dorp kunnen blijven - Glasvezel, omdat daarmee nieuwe werkgelegenheid kan worden aangetrokken - Museum en een haven, om de visserij van Wierum beter in kaart te brengen en daarmee toerisme aan te wakkeren - Behoud van dorps huis en ondersteuning van culturele initiatieven en verenigingsleven - Sense of Place - realisatie De Kromme Horne en onderhoud - Dorpen energieneutraal. 	goede zorg is van levensbelang, goede bereikbaarheid via internet is belangrijk voor de werkgelegenheid
<ul style="list-style-type: none"> - Sense of Place - realisatie De Kromme Horne en onderhoud - Vervoer organiseren in en instandhouden voor kinderen naar de scholen - De openbare ruimte beter op orde (onderhoud/parkeervoorzieningen/toegangswegen naar dorpen). Voor leefbaarheid in het dorp - Dorpen energieneutraal. 	Om de leefbaarheid in het dorp in stand te houden.

Ideeën voor de streek

Keuze	Aantal	Percentage
behoud Sionsberg	2	40%
Belangrijke zorg dichtbij in de buurt is belangrijk...	0	0%
goed onderwijs op redelijke afstand	2	40%
regio toeristischer maken: meer pr maken voor dit gebied	1	20%
extra middelen naar de DOMs, want er is naast procesgeld ook...	0	0%
behoud Sionsberg, om de zorg in de regio op niveau te houden	1	20%
Natuurbehoud (tegengaan raaigras)	0	0%
Perspectieven voor jongeren om te kunnen blijven wonen in...	1	20%
Extra middelen voor de DOMs. DOM 1.0 - investeren!	1	20%
Digitale ontsluiting	0	0%
Openbaar vervoer en bereikbaarheid - voor kinderen en...	3	60%
Recreatief gebruik van de Waddendijk moet mogelijk zijn. Is...	2	40%
Zorg goed bereikbaar en dichtbij. In de straal van 5 t/m 10...	2	40%
Veilige fietspaden naar scholen. Toeristische fietspaden...	2	40%
Zoetwatermanagement ter voorkoming van verzilting, waterberging.	3	60%

Keuze	Aantal	Percentage
Totaal	5	

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
- behoud Sionsberg	streekfunctie; zorg dichtbij belangrijk
- behoud Sionsberg, goed onderwijs op redelijke afstand - Extra middelen voor de DOMs. DOM 1.0 - investeren! - Openbaar vervoer en bereikbaarheid - voor kinderen en ouderen die niet zelf over vervoer beschikken - Zoetwatermanagement ter voorkoming van verzilting, waterberging.	bevorderen van de leefbaarheid, wat belangrijk is in een kwetsbaar gebied.
- Openbaar vervoer en bereikbaarheid - voor kinderen en ouderen die niet zelf over vervoer beschikken - Recreatief gebruik van de Waddendijk moet mogelijk zijn. Is niet alleen voor de leefbaarheid van het gebied maar ook voor de economie. Ook voor de kinderen om er te kunnen spelen, strandje bij de kwelders - Zorg goed bereikbaar en dichtbij. In de straal van 5 t/m 10 km de zorg organiseren, nu moeten mensen naar Dokkum - Zoetwatermanagement ter voorkoming van verzilting, waterberging.	Werkgelegenheid geeft ook een betere leefbaarheid. Daarbij dus ook daar aandacht voor.

Ideeën voor Fryslân

Keuze	Aantal	Percentage
instandhouden Friese taal, omdat daardoor de eigenheid en identiteit van regio en bewoners wordt behouden	2	40%
verbeteren opvaarten, omdat daardoor de recreatie wordt bevorderd	4	80%
Cultuur - natuur - rust en ruimte zijn onze sterke punten - dit uitnutten om toeristen te trekken. Versterkt de kleinschalige toeristische ondernemers.	4	80%
Meer aandacht voor Unesco Waddengebied, eerlijke verdeling over het totale waddengebied. Voor de leefbaarheid en daarmee ook de economie en toerisme.	3	60%
Beter verkopen van het Wad, het Lauwersgebied - met Dark Sky. Zijn 'merken'	1	20%
Snelle spoor verbinding richting randstad. Vanuit dit gebied, ook de randstad bereikbaar maken. Dat kunnen mensen hier ook komen wonen en werken in de randstad wanneer de spoorverbindingen goed zijn.	0	0%

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - natuur - rust en ruimte zijn onze sterke punten - dit uitnutten om toeristen te trekken. Versterkt de kleinschalige toeristische ondernemers.	versterkt de kleinschalige r&t ondernemers
<ul style="list-style-type: none"> - Instandhouden Friese taal, omdat daardoor de eigenheid en identiteit van regio en bewoners wordt behouden. - Verbeteren opvaarten, omdat daardoor de recreatie wordt bevorderd - Beter verkopen van het Wad, het Lauwersgebied - met Dark Sky. Zijn 'merken'. - Cultuur - natuur - rust en ruimte zijn onze sterke punten - dit uitnutten om toeristen te trekken. Versterkt de kleinschalige toeristische ondernemers. - Meer aandacht voor Unesco Waddengebied, eerlijke verdeling over het totale waddengebied. Voor de leefbaarheid en daarmee ook de economie en toerisme.	onderscheiden met eigen identiteit en eigenheid

Economie

Welke kansen op het gebied van 'economie' zien jullie?

Persoonlijk

regels versoepelen voor visserij/bedrijven
regionale bedrijven kans geven bij grote opdrachten van overheid
lastige vraag; in principe geld per inwoner aanbieden en dan kan inwoner zelf bepalen wat hij/zij ermee doet
soort Silicon Valley
versnelde aanleg van snel internet in Wierum.
Goede dekking voor telefonie
kleiner busjes in plaats van grote bussen
meer werkgelegenheid voor hoger opgeleiden
goed glasvezel netwerk
goede infra structuur
woon-welzijn - voldoende personeel
goede ondersteuning voor nieuwe ondernemers
Rechtstreekse busverbinding
Glasvezel + telefonische bereikbaarheid
Goede ontsluiting van de dorpen
Ondernemen in eigen dorp stimuleren. Minder verplaatsing naar Dokkum
Makkelijker vestigingsklimaat voor kleinere bedrijven
Behoud van basisonderwijs in de dorpen. In de regio middelbaar onderwijs: minder reistijd naar aan aard en schaal horeca winkeltjes(s) zodat het geld direct in Wierum kan worden uitgegeven

werkgelegenheid: jongeren binden aan het dorp/regio
ontwikkelen toerisme
soepele regels eigen huis te verhuren
kijken naar thuis werken, snelle glasvezel.
Bevaarbaarheid van opvaarten realiseren. ML
Simpele voorziening werken, bijvoorbeeld mobile vogelkijkhut ML

Voor het dorp

investeren in andere vormen van energie
investeren in glasvezel
betere fietspaden rondom Ternaard
realisatie Kromme Horne Wierum
Camera Batavia - onderdeel Sense of Place
bedrijvenunits op bedrijventerrein Ternaard
sportvoorzieningen behouden voor de toekomst
behoud bestaande voorzieningen
invulling openbare ruimte rondom Spiker
Eisen versoepelen voor b & b's : kleinschalige complexen
starterslening voor mensen die eigen bedrijfje willen starten:
nieuwe straatverlichting
opknappen dorpscentrum
rondweg Wierum
wellnesscentrum
Coulanter zijn met aanvragen voor ontwikkelingen van bedrijven
Werkgelegenheid voor R&T: ondersteunen en faciliteren van Holwerd aan Zee
Bebording van R&T -bedrijfjes (B&B)
Recreatiewoningen staan leeg - handhaven van de vergunningen om reuring te houden.
Verhouding niet permanente en permanente woningen moet in balans zijn
Water Campus betrekken bij ons gebied. Proefvelden hier in het water
Geen pier met getijdenzwembad in het wad. Toeristen in dit gebied willen rust.
Voorziening om te kunnen zwemmen in de zee
Kennis - onderwijsinstellingen ondersteunen - bestendigen.
goede digitale infrastructuur - glasvezel etc.
Goede bereikbaarheid - niet voor sluizen wachten
sportgebouwen
sportveld en kleedgebouw meer upgrate
de bossen van Wierum opknappen
nieuwe woning voor starters
Sociale voorzieningen op peil houden: Sociale binding, levendig houden dorpen. Niet versnipperen.
Schoolvervoer. Kinderen moeten vaak gebracht worden. Schoolbus is duurzamer.
Investeringsfonds voor het dorp: hier kan dorpsbelang langjarig uit putten
Eigen regie op het investeringsfonds.
groene aankleding van het dorp/groen dorpsilhouet
biodiversiteit: bloemen in berm als kwaliteit
in dit open landschap horen geen windmolens
eigen windmolen voor het dorp
eigen zonnepark per dorp
realiseren bedrijfsverzamelgebouw (dak met zonnepanelen)
Nieuwe infrastructuur Wierum, nu erg slecht.

Voor de streek

glasvezel aanleggen

dependance van Wageningen naar onze streek, bijvoorbeeld over aardappelteelt

kenniseconomie bevorderen

overgang naar waterstof bevorderen

duurzaamheid economisch aantrekkelijker maken

wandelpad achter de dijk langs

noord Friese winkeltjes route

bereikbaarheid digitaal

fietspaden structuur van Wierum naar Dokkum

niet meer reguliere woningen omzetten naar recreatiewoningen

Kleinschalige museums in stand houden (Fiskershúske o.a.)

promotie waddengebied wereld erfgoed

Investeer in de streek waar het gas wordt gewonnen. Niet alles naar Dokkum

Landbouw is belangrijk voor de streek. Hoe gaan we om met de vernatting door bodemdaling. Verzilting.

Opvaarten langs de zeedijk bieden een kans voor verzilting, waterberging, recreatie

Recreatieve wandelpaden en fietspaden.

voldoende zorgvoorzieningen in deze streek bijv Dokkum.

regio: periferie : zorg misschien hier niet kostendekkend maar dan moet het er toch komen.

Algemeenheid: bij "basisvoorzieningen hoeven niet alleen kostendekkend te zijn. Dat mag misschien wel geld kosten

Enorme trekpleister in combi met vitale waddenkust.

fietspad langs de wadkant van de dijk, om de zoveel kilometer een pleisterplaats, Lauwersoog - Zwarte Haan

tegengaan verzilting, t.b.v. agrarische sector

Meer uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven ook bij de dorpen

Uitbreiding recreatie, voorbeeld Holwerd aan Zee

Jeugd stimuleren om in de techniek te gaan

opzetten sterke scholengemeenschappen met breed aanbod

ook samenwerken op andere manieren dan fuseren (onderwijs)

vertrouwen is de basis

transitie betekent samenwerking

je kunt niet alles overal krijgen, keuzes maken

Meer knooppunten verbindingen natuur en recreatie.

Slecht weer voorzieningen realiseren. Kleinschalig bij voorkeur.

Voldoende bedrijventerreinen. eigen lokale ondernemers de ruimte geven.

Herbestemming lege boerderijen/erven ruime invulling mogelijk maken.

60 km gebieden beter ontsluiten met gebiedsontsluitingswegen voor snellere bereikbaarheid. (provincie)

Westelijke rondweg aanleggen.

Verbinden wad en binnenland, diverse thema's

Energie uit oppervlaktewater stimuleren.

Warmte uit oppervlaktewater pilot Burdaard opzetten

Voor Fryslân

binnendijks vaarwegenstructuur op niveau brengen in verbinding brengen met Fryske Marren

Sense of Place verder ontwikkelen en door laten gaan

Evenementen kijken naar schaal en maat het gebied

Innovatie op energie in de streek. Levert werkgelegenheid. Pilots

Waterstof door de gasleiding ipv gas.

Landbouw goed ondersteunen. Daar draait het gebied op.

Strand achter de zeedijk.
 Natuurontwikkeling in de kwelder
 kijk naar de samenhang tussen wonen en economie
 westelijke rondweg Dokkum voor betere bereikbaarheid
 digitale bereikbaarheid - glasvezel op peil houden
 bewustwording van mensen dat je gebruik moet maken van je eigen voorzieningen en niet alleen maar online bestellen
 samenwerking van onderwijsinstellingen en over grenzen kijken
 Noord Nederland weinig bewoners, ten opzichte van Nederland, die exploitatie moeten opbrengen. Onrendabele deel aanvullen als bijdrage landelijke overheid.

Bepalen meest kansrijke/belangrijke ideeën

Kansen	
Persoonlijk	glasvezel versneld aanleggen, inclusief aansluiting per woning, en betaald door de nam.
	Ondernemen in eigen dorp stimuleren , in de vorm van een bedrijfsverzamelgebouw.
	bereikbaarheid verbeteren.
	digitale bereikbaarheid verbeteren, vanwege het thuiswerken
	goede infrastructuur, bereikbaarheid optimaliseren ook ivm hulpdiensten
	goede dekking kabel en telefonie uitdaging: jongeren binden aan de regio: maar hoe dan? winkels en voorzieningen aar aard en schaal goede ondersteuning nieuwe ondernemers oplossen problemen leegstaande woningen, mogelijkheden versoepelingen regels huur
	Snel internet en goede digitale verbindingen. Dan kun je hier blijven wonen en werken.
	Goede verbinding infra. Snelle mobiliteit
Stimuleren werkgelegenheid voor HBO ers, Braindrain tegengaan.	
Voor dorp	goeie glasvezelverbinding belangrijk: op afstand kunnen werken; in deze regio wonen en op afstand werken Goed netwerk voor mobiele telefonie. Het is een basisvoorziening!
	Uitnodigend beleid voor nieuwe ontwikkelingen; voor dit gebied bijv. een pilot voor 5 jaar: minder knellende regels bijv. voor toer recreatieve initiatieven en herinvulling van leegkomende boerderijen etc.
	goede bereikbaar/paden structuur en dijk bereikbaar maken
	eigen energieopwekking voor iedereen daardoor lastenverlichting, (Gebruikmakend aardgasnet)
	ondersteuning aan dorpsbelangen, onafhankelijke deskundigen in kunnen huren
projecten Sense of place stimuleren, stimuleren van recreatie (beleven van het Wad)	

Kansen	
	<p>starterslening voor mensen die eigen bedrijf willen starten , bijvoorbeeld uit uitkering, wel oog voor levensvatbaarheid</p> <p>regels versoepelen voor air bnb</p> <p>wellnesscentrum op basis van zout uit de zee</p> <p>stimuleren zilte teelt</p>
	Wellnesscentra realiseren. Dat trekt mensen.
	Nr 71 Herbestemming lege boerderijen ruime invulling mogelijk maken. Is opwaardering voor lokale economie. En alternatief voor industrieterreinen
Voor streek	<p>Glasvezel moet basisvoorziening zijn: moet gratis zijn voor het gebied waar gas wordt gewonnen; het moet een plus zijn!! dan pas is het een plus voor deze regio!! Dat extra, daar is juist deze investeringsagenda voor bedoeld!</p>
	trekpleister in combinatie met waddenkust, aanleg fietstrein
	<p>kleinere bussen om daarmee meer bereikbaarheid te leveren</p> <p>warmte oppervlaktewater Burdaard</p> <p>zorgvoorzieningen in periferie in stand houden (kan wel meer kosten)</p> <p>westelijke rondweg Dokkum</p> <p>recreatieve wandel- en fietspaden</p>
	Goede ontsluiting gebieden met gebiedsontsluitingswegen (80 km wegen). Snelle mobiliteit.
	Natuur en landschap zijn de kwaliteit van de regio. Stimuleren ontwikkelingen.
	Dorpsbosjes omvormen naar plukbossen/voedselbossen voor het dorp. Geeft meer inhoud en gebruiksmogelijkheden aan voor de bosjes, Meer bioferskaat.
	Waddenkust promoten met inachtneming van de kleinschaligheid/passend bij de streek
Voor Fryslân	Westelijke rondweg. Belangrijk voor mobiliteit van hele gebied.
	Sense of place moet doorgaan, als voorbeeld voor thematische routes en vertellen van het verhaal van de regio en het landschap.

Selectie belangrijkste kansen

Keuze	Aantal	Percentage
Stimuleren werkgelegenheid voor HBO ers, Braindrain tegengaan.	4	80%
glasvezel versneld aanleggen, inclusief aansluiting per woning, en betaald door de nam.	3	60%
Ondernemen in eigen dorp stimuleren , in de vorm van een bedrijfsverzamelgebouw.	3	60%
bereikbaarheid verbeteren.	2	40%
goede ondersteuning nieuwe ondernemers	2	40%
digitale bereikbaarheid verbeteren	1	20%
Snel internet en goede digitale verbindingen. Dan kun je hier blijven wonen en werken.	2	40%

Keuze	Aantal	Percentage
goede infrastructuur, bereikbaarheid optimaliseren ook ivm hulpdiensten	2	40%
winkels en voorzieningen aar aard en schaal	1	20%
Oplossen problemen leegstaande woningen, mogelijkheden versoepelingen huurregels	1	20%
goede dekking kabel en telefonie	0	0%
uitdaging: jongeren binden aan de regio: maar hoe dan?	0	0%
Goede verbinding infra. Snelle mobiliteit	0	0%

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - glasvezel versneld aanleggen, inclusief aansluiting per woning, en betaald door de NAM. - Ondernemen in eigen dorp stimuleren, in de vorm van een bedrijfsverzamelgebouw. - Goede ondersteuning nieuwe ondernemer - Oplossen problemen leegstaande woningen, mogelijkheden versoepelingen regels huur - Stimuleren werkgelegenheid voor HBO ers, Braindrain tegengaan. 	<p>glasvezel komt steeds terug zit ook bereikbaarheid in.</p> <p>er moet geld naar particuliere woningvoorraad (DOM, transitiefonds) Ondersteunen van ondernemers in bereikbaarheid via weg, digitaal, bestendigheid en verzamelgebouw gecombineerd met versoepeling regelgeving. Beïnvloeden van gedrag: mensen moeten samenwerken, regels los kunnen laten</p>
<ul style="list-style-type: none"> - glasvezel versneld aanleggen, inclusief aansluiting per woning, en betaald door de NAM - Ondernemen in eigen dorp stimuleren , in de vorm van een bedrijfsverzamelgebouw. - Bereikbaarheid verbeteren - Snel internet en goede digitale verbindingen. Dan kun je hier blijven wonen en werken. - Stimuleren werkgelegenheid voor HBO-ers, Braindrain tegengaan. 	<p>Positief vestigingsklimaat realiseren.</p>

Ideeën voor het dorp

Keuze	Aantal	Percentage
projecten Sense of place stimuleren, stimuleren van recreatie (beleven van het Wad)	4	80%
ondersteuning aan dorpsbelangen, onafhankelijke deskundigen in kunnen huren	3	60%

Keuze	Aantal	Percentage
Nr 71 Herbestemming lege boerderijen ruime invulling mogelijk maken. Is opwaardering voor lokale economie. En alternatief voor industrieterreinen	3	60%
Goed netwerk voor mobiele telefonie.	2	40%
Uitnodigend beleid voor nieuwe ontwikkelingen; voor dit gebied bijv een pilot voor 5 jaar: minder knellende regels bijv voor toer recr initiatieven en herinvulling van leegkomende boerderijen etc.	2	40%
eigen energieopwekking voor iedereen daardoor lastenverlichting, (Gebruikmakend aardgasnet)	2	40%
goede bereikbaar/paden structuur en dijk bereikbaar maken	1	20%
wellnesscentrum op basis van zout uit de zee	1	20%
Wellnesscentra realiseren. Dat trekt mensen.	1	20%
goeie glasvezelverbinding belangrijk: op afstand kunnen werken; in deze regio wonen en op afstands werken	0	0%
Het is een basisvoorziening!	0	0%
starterslening voor mensen die eigen bedrijf willen starten , bijvoorbeeld uit uitkering, wel oog voor levensvatbaarheid	0	0%
regels versoepelen voor air bnb	0	0%
stimuleren zilte teelt	0	0%

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - Eigen energieopwekking voor iedereen daardoor lastenverlichting, (Gebruikmakend aardgasnet) - Wellnesscentrum op basis van zout uit de zee - Nr 71 Herbestemming lege boerderijen ruime invulling mogelijk maken. Is opwaardering voor lokale economie. En alternatief voor industrieterreinen 	<p>wellnesscentrum stimuleert werkgelegenheid en recreatie, natuureducatie (zout), ecologie,....</p> <p>investeren in kansen die voor veel mensen winst opleveren met oog voor milieu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ondersteuning aan dorpsbelangen, onafhankelijke deskundigen in kunnen huren - Projecten Sense of place stimuleren, stimuleren van recreatie (beleven van het Wad) - Wellnesscentra realiseren. Dat trekt mensen. - Nr 71 Herbestemming lege boerderijen ruime invulling mogelijk maken. Is opwaardering voor lokale economie. En alternatief voor industrieterreinen 	<p>Versterken leefbaarheid</p>

Ideeën voor de streek

Keuze	Aantal	Percentage
trekpleister in combinatie met waddenkust, aanleg fietstrein	3	60%
westelijke rondweg Dokkum	3	60%
recreatieve wandel- en fietspaden	3	60%
Waddenkust promoten met inachtneming van de kleinschaligheid/passend bij de streek	3	60%
Glasvezel moet basisvoorziening zijn: moet gratis zijn voor het gebied waar gas wordt gewonnen; het moet een plus zijn!! dan pas is het een plus voor deze regio!! Dat extra, daar is juist deze investeringsagenda voor bedoeld!	2	40%
warmte oppervlaktewater burdaard	2	40%
Dorpsbosjes omvormen naar plukbossen/voedselbossen voor het dorp. Geeft meer inhoud en gebruiksmogelijkheden aan voor de bosjes, Meer bioferskaat.	2	40%
kleinere bussen om daarmee meer bereikbaarheid te leveren	1	20%
zorgvoorzieningen in periferie in stand houden (kan wel meer kosten)	1	20%
Goede ontsluiting gebieden met gebiedsontsluitingswegen (80 km wegen). Snelle mobiliteit.	1	20%
Natuur en landschap zijn de kwaliteit van de regio. Stimuleren ontwikkelingen.	0	0%

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
<ul style="list-style-type: none"> - warmte oppervlaktewater burdaard - westelijke rondweg Dokkum - recreatieve wandel- en fietspaden - Dorpsbosjes omvormen naar plukbossen/voedselbossen voor het dorp. Geeft meer inhoud en gebruiksmogelijkheden aan voor de bosjes - Meer bioferskaat., Waddenkust promoten met inachtneming van de kleinschaligheid/passend bij de streek 	Regio bereikbaar maken

Ideeën voor Fryslân

Keuze	Aantal	Percentage
Sense of place moet doorgaan, als voorbeeld voor thematische routes en vertellen van het verhaal van de regio en het landschap.	4	100%
Westelijke rondweg. Belangrijk voor mobiliteit van hele gebied., Sense of place moet doorgaan, als voorbeeld voor thematische routes en vertellen van het verhaal van de regio en het landschap.	2	50%

Motivatie voor individuele antwoorden

Geselecteerde keuze(s)	Motivatie
- Sense of place moet doorgaan, als voorbeeld voor thematische routes en vertellen van het verhaal van de regio en het landschap.	plek voor cultuur en recreatie toerisme
- Westelijke rondweg. Belangrijk voor mobiliteit van hele gebied. - Sense of place moet doorgaan, als voorbeeld voor thematische routes en vertellen van het verhaal van de regio en het landschap.	Fryslân op de kaart zetten